

Piaci útmutató

Ukrajnáról

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

2020

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
Gazdasági helyzet	4
1. Legfontosabb indikátorok.....	4
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	5
3. Gazdasági helyzet	5
4. További hasznos gazdasági információk.....	7
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	8
1. Politikai, államközi kapcsolatok	8
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	9
2.1 A Magyar-Ukrán Kereskedelmi és Iparkamara szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében	10
3. Idegenforgalmi kapcsolatok	10
Jogi, szabályozási környezet.....	11
1. Export Ukrajnába	11
2. Import Ukrajnából.....	14
3. Vállalatalapítás	15
4. Egyéb.....	18
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés.....	19
1. Exim országkockázati besorolás	19
2. Helyi befektetésösztönzési szervezetek.....	19
3. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	20
4. Tenderlehetőségek	20
Praktikus információk	21
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	21
2. Beutazási feltételek.....	21
3. Egészségügyi helyzet.....	22
4. Közbiztonság	23
5. Infrastruktúra, közlekedés.....	24
6. Repülőterek.....	25
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	25
8. Egyéb.....	26
Kultúra.....	27

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	27
2. Fontosabb ünnepek.....	27
3. Vallás, vallási szokások	28
4. Történelmi áttekintés.....	28
5. További hasznos információk	31

Alapadatok

Hivatalos név: Ukrajna

Főváros	Kijev
Közigazgatási egységek	a 27 területi egységet összefoglalóan <i>régióknak</i> nevezik; egy autonóm területe van, a Krími Autonóm Köztársaság (mely hivatalosan Ukrajnához tartozik, 2014-ben viszont megszállta Oroszország)
Államforma	köztársaság
Kormányzat	félelnöki rendszer, többpárti parlamenttel
Pénznem	hrivnya (UAH)
Hivatalos nyelv	ukrán
Beszélt nyelvek	orosz, lengyel, jiddis, krími tatár, román, ruszin, magyar
Területe	Terület: 603 550 km ² (a Krím-félsziget nélkül 576.664 km ²)
Lakossága	43,935.930 fő (2018)
Éves népességszaporulat	-0,48% (2018)
Időeltolódás	GMT +2 óra
Etnikai megoszlás	ukrán (77,8%), orosz (17,3%), belorusz (0,6%), moldáv (0,5%), krími tatár (0,5%), bolgár (0,4%), magyar (0,3%), román (0,3%), lengyel (0,3%), egyéb
Vallások	ortodox (kijevi patriarkátus) (19%), ortodox (16%), ortodox (moszkvai patriarkátus) (9%), görög katolikus (6%), önálló nemzeti ortodox (1,7%), valamint protestáns, zsidó, nem vallásos (38%)
Nemzeti ünnep	május 9.: Győzelem napja, június 28.: Alkotmány napja, augusztus 24.: Függetlenség napja

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Ukrajna#.C3.81llamszervezet_.C3.A9s_k.C3.B6zigazgat.C3.A1s;
[http://en.wikipedia.org/wiki/Ukraine;](http://en.wikipedia.org/wiki/Ukraine) <http://worldpopulationreview.com/countries/ukraine-population/>

Ukrajna kelet-európai állam. Keletről és északkeletről Oroszország, északnyugatról Fehéroroszország, nyugatról Lengyelország, Szlovákia és Magyarország, délnyugatról Románia és Moldova, délről pedig a Fekete-tenger és az Azovi-tenger határolja. Oroszország után Európa második legnagyobb területű állama.

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP (milliárd USD)*	117,1	136,0	163,2	175,8	183,3	133,5	91,0	93,4	112,2	130,8
Egy főre jutó GDP (USD)*	2543	2965	3570	3855	4030	3105	2125	2188	2641	3095
Egy főre jutó GNI (USD)*	2840	2980	3110	3500	3800	3560	2650	2310	2260	2660
GDP növekedési üteme (% , év)*	-14,8	3,8	5,5	0,2	0,0	6,6	-9,8	2,4	2,5	3,3
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	-19,5	9,6	4,4	-3,0	-7,6	-11,6	-15,1	3,0	2,7	1,9
Infláció (fogyasztói árak, %)*	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,2	12,1	48,7	13,9	14,4	11,0
Exportvolumen (milliárd USD)*	168,2	172,8	182,9	186,7	173,5	154,2	131,8	130,6	134,1	131,3
Termék- és szolgáltatásexport (milliárd USD)*	51	64	81	84	79	65	48	46	54	59
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,727	0,732	0,737	0,742	0,747	0,744	0,742	0,746	0,747	0,50
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	4,08	3,95	3,9	4,0	4,13	4,05	4,13	4,03	53,92	57,03

Forrás: * <http://databank.worldbank.org/data/source/world-development-indicators>

** <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

*** <https://tradingeconomics.com/ukraine/competitiveness-index>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	Oroszország 9,2%, Lengyelország 6,5%, Törökország 5,6%, India 5,5%, Olaszország 5,2%, Kína 4,6%, Németország 4,3%,
Legfontosabb exporttermékek	kohászati termékek (27,5%), gépipar (18,9%), agrár- és élelmiszeripar (26%), növényi termékek (gabonafélék, napraforgómag) (10,2%), napraforgóolaj (6,1%), vegyipari termékek (7,4%)
Importvolumen	51 milliárd dollár (2019)*
Legfontosabb importpartnerek	Oroszország 14,5%, Kína 11,3%, Németország 11,2%, Lengyelország 7%, Fehéroroszország 6,7%, USA 5,1%
Legfontosabb importtermékek	nyersanyagok (32,5%) (ezen belül 16,6%-ot képvisel a földgáz), gépek és berendezések (15,5%), közlekedési eszközök (9,5%), vegyipari és műanyag-gumi termékek (10,1%), agrár- és élelmiszeripari termékek (8,9%)

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>;

*<http://www.worldstopexports.com/ukraines-top-10-imports>

3. Gazdasági helyzet

Ukrajna legfőbb gazdasági problémája, hogy a függetlenség éveiben nem került sor mélyreható strukturális reformokra. Az ország 2004-től folyamatos politikai válságban élt, a gyorsan bővülő belső piac és a fő exportcikkek konjunktúrája nyomán azonban a gazdaság jó ütemben fejlődött. A növekedés szerkezete viszont fenntarthatatlan volt – az ország, és különösen a bankszektor, illetve a magánszektor külső eladósodottsága rohamosan nőtt (emellett a felvett hitelek jellemzően a fogyasztást finanszírozták), a külföldi befektetések a szolgáltató és bankszektoron túl nem áramlottak a termelésbe, a termelőeszközök elavultak, s az energiahatékonyság sem javult.

A 2010. évi politikai konszolidációt sem követték mélyreható gazdasági változások. 2012-ben elmaradt az energetikai szektor reformja, a kedvezőtlen üzleti környezet miatt az országba alig érkezik valós új működő tőke, a nemzeti valuta árfolyamának mesterséges fenntartása miatt pedig a külkereskedelmi hiány is jelentős.

Az Ukrán Nemzeti Bank 2014. február 7-i döntésével felhagyott a rögzített árfolyam politikájával, áttérve a lebegő árfolyamra. Az energiaszektor – mely mára egyértelműen az ukrán gazdaság egyik legnagyobb rákfénjévé vált – erőteljes reformjának elmaradása mellett ugyanakkor Ukrajna nem tudott megállapodni az Oroszországi Föderációval a gáz árának csökkentéséről, így a mesterségesen alacsony lakossági gázár finanszírozását a költségvetés kénytelen állni.

Kijelenthető, hogy az ukrán kormány igyekezett az állami források és az állam szerepvállalása mellett bevont külső források gazdaságba juttatásával növelni az építőipar és a kapcsolódó ágazatok teljesítményét, illetve a lakossági fogyasztást, ezáltal ellensúlyozva a külpiacok kieséséből adódóan az országot fenyegető visszaesést. A problémákat súlyosbítja az orosz-ukrán konfliktus, mely alapjaiban veszélyezteti az ukrán gazdasági környezet stabilitását – az ország és annak költségvetése a nemzetközi közösség hiteleitől és az orosz szénhidrogének árától függ.

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Ukraine/Info>

A Kijev és Moszkva közt kialakult feszült viszony ellenére a két ország jelentős gazdasági kapcsolatokkal rendelkezik, az orosz tőke pedig nélkülözhetetlen szerepet játszik az ukrán termelési folyamatokban. Az ukrán import 32,4%-a Oroszországból származik, ez főként energiahordozók behozatalát jelenti. Az ukrán exportnak 25,6%-a irányul Oroszországba, leginkább élelmiszer és nyersfémek. Ukrajna a kereskedelmi kitettség mellett az energiaszektor területén is függ Oroszországtól, ahonnan az éves belföldi kőolaj- és földgázkeresletük kétharmadát, valamint a nukleáris fűtőelemek 100%-át fedezik. 2013-ban az Ukrajnába irányuló orosz tőkekihelyezés 782,45 millió USD mértékű volt, ami az évi összes orosz tőkekihelyezés 11,6%-át jelentette, amivel Belarusz és Kazahsztán után Ukrajna a harmadik legnagyobb célterületük. A jelenlegi krízis következményeit nehéz előrejelezni. Egyfelől tapasztalható, hogy az orosz befektetések Ukrajna irányában visszaestek, azonban az energetikai kapcsolatokat Ukrajna egyéb források hiányában kénytelen fenntartani, így az orosz gazdasági és politikai alkupozíciók még mindig erősnek mondhatók. A jövőbeli következmények szempontjából pedig azt is mérlegelni kell, hogy az EU-val kötött társulási egyezmény, valamint az ország gazdasági modernizációja milyen makrogazdasági hatásokat fog eredményezni, mivel ezek is nagymértékben befolyásolhatják az ukrán modernizációs törekvések sikerességét.

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>,
http://www.gks.ru/bgd/regl/b14_12/IssWWW.exe/stg/d02/24-12.htm

A válság 2013. november végi kibontakozását követően az ukrán hrivnya amerikai dollárral szembeni árfolyama jelentős mértékben gyengült. Az árfolyamgyengülés legfontosabb oka, hogy a háborús helyzet és a hosszú távon nehezen kiszámítható befektetési környezet nagy mértékben megnehezíti az ukrainai befektetések létrejöttét. Emellett, az ukrán valuta gyengülésének belső makrogazdasági előzményei is voltak, melyek közül a 2014-es 6% fölötti költségvetési hiányt, valamint az igen magas, 24,9%-os éves inflációt lehet megemlíteni, ami elsősorban a kieső orosz kereskedelem okozta áruhiánynak, a növekvő energiaáraknak, és a belső ipari termelés visszaesésének tudható be.

Forrás: <http://www.wsj.com/articles/inflation-in-ukraine-hits-highest-level-in-14-years-1420566065>

Az ukrán gazdaság teljesítménye 2014-2015-ben folyamatosan csökkent. 2014-ben a reál GDP 6,8%-kal, 2015-ben pedig 9,9%-kal csökkent. 2016 első negyedévében ez a trend megtörni látszik: a reál GDP növekedés 2015 első negyedévéhez képest +0,1%. (2015. I. negyedévében 17%-os visszaesést regisztráltak.) A reál GDP 2016-ban először tudott növekedni 2,4%-kal az elmúlt évek súlyos recesszióját követően, mely növekedés 2017-ben is folytatódott elérve a 2,5%-ot. A legfrissebb várakozások szerint 2018-ban a gazdaság már 3,2%-os bővülést is elérhet a növekvő belső kereslet miatt, azonban a keleti területek ellen bevezetett kereskedelmi blokádnak továbbra is visszaveti a gazdasági növekedést, mivel az ország nehézipara és az acélipar számára elengedhetetlen szénbányái is a konfliktuszónákban helyezkednek el. A közpénzügyek kockázata továbbra is jelentős a tartósan deficitese államháztartás (2016: -2,2%; 2017: -3%; 2018e: -2,6%) és a magas, bár csökkenő államadósság miatt (2017: 89,8%; 2018: 85,3%; 2019e: 78,1%), melynek 50%-a külföldi devizában denominált. Az országban jelenleg is zajló katonai konfliktus továbbra is kritikus mértékben megterheli az amúgy is deficit és államkasszáját. A kockázatok

csökkentése és az államcsőd elkerülése érdekében az ország 2015-ben megállapodott az IMF-fel egy 17,5 Mrd USD összegű kibővített hitelkeret-megállapodásról.

(Forrás: <https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok>)

Az ukrán GDP még 2018-ban sem érte el a válság előtti értéket: 2013-ban 179 milliárd USD, 2015-ben 90 milliárd, 2018-ban pedig 126 milliárd volt az ország GDP-je. Az ukrán államadósság 2017-ben tetőzött 76,3 milliárd dollárral, ami a GDP-hez viszonyítva 84,6 százalék volt. Tovább gyengíti az ukrán gazdaságot, hogy az exportja meglehetősen egysíkú, 50 százalékot meghaladó terjedelemben függ a búza, a napraforgóolaj, a kukorica, a fémgyártás és a félkész termékek piacától. Amennyiben a kelet-ukrajnai harcok nem eszkalálódnak a közeljövőben és az ország képes lesz jelentősen csökkenteni államadósságát 2021-ig, úgy várhatóan elindulhat a szignifikánsabb gazdasági növekedés is. Érdemes megjegyezni, hogy a fennálló krízis ellenére Ukrajna legfontosabb gazdasági partnere továbbra is Oroszország, miközben az Európai Unióban Németország, Lengyelország, Olaszország, valamint Hollandia számít kiemelkedő kereskedelmi partnernek. Az ukrán export nagy részét mezőgazdasági termékek (elsősorban kukorica és napraforgóolaj), valamint a vasérc jelenti. A Fitch Ratings 2019 márciusában változatlanul hagyta Ukrajna besorolását. A nemzetközi hitelminősítő intézet továbbra is fenntartja a 'B-' (erősen spekulatív) besorolását stabil kilátással. A rangsorolás tükrözi az ország gyenge külső likviditását, a magas külső finanszírozási igényt, a gyenge bankszektor, az intézményi korlátokat és a politikai kockázatot. A Fitch utoljára 2016-ban javított Ukrajna besorolását.

Forrás: https://kki.hu/assets/upload/20_KKI_elemzes_UA_190327.pdf

A koronavírus gazdasági hatásai:

Az Ukrán Nemzeti Bank jelentése szerint a GDP 5% -kal csökken 2020 második negyedévében a karantén és a globális kereslet megszorítása miatt, azonban év végéig a korábbi mutatók gyors visszatérése várható.

Forrás: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_experts_2020-Q2_pr_en.pdf?v=4

Ukrajnának 2020-ra 15 milliárd dolláros finanszírozásra van szüksége a hazai és külföldi adósság refinanszírozásához és a költségvetési hiány finanszírozásához. A hitelfelvétel költségei azonban megnövekedhetnek a járvány miatt.

Forrás: <https://finclub.net/analytics/mir-likhoradit-chem-koronavirus-ugrozaet-ekonomike-ukrainy.html>

Az előrejelzések szerint a fogyasztói infláció 2020. decemberig 7,5% -ig fog növekedni, a 2020-as folyó fizetési mérleg hiánya pedig eléri a GDP 4% -át, vagyis 5,6 milliárd dollárt.

Forrás: <https://glavcom.ua/ru/news/koronavirus-obvalit-ekonomiku-ukrainy-na-6-vvp-671166.html>

4. További hasznos gazdasági információk

Exim: <https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok>

Export Hungary: <http://exporthungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-ukrajna>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Ukraine

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

Versenyképességi Index:

<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

A Világbank adatbázisa: <http://www.worldbank.org/en/country/ukraine>

Ukrajna Állami Statisztikai Hivatala: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ENSZ-adatok: <http://data.un.org/en/iso/ua.html>

Napjaink gazdasági helyzete és jövőbeli kilátások:

<http://www.focus-economics.com/countries/ukraine>

<http://country.eiu.com/ukraine>

<http://www.tradingeconomics.com/ukraine/forecast>

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

- Magyarország az elsők között ismerte el a független Ukrajnát. 1991. december 3-án elsőként létesített vele diplomáciai kapcsolatot és nyitott nagykövetséget az ukrán fővárosban. A kétoldalú politikai kapcsolatok Magyarország és Ukrajna között a kezdetektől kiegyensúlyozottak voltak. Kapcsolatainkban kiemelt szerepet játszik a mintegy 155 ezer főt számláló kárpátaljai magyarság.
- A diplomáciai kapcsolatok terén számos pozitív lépés történt 2010 óta – a két ország politikusainak találkozási rendszerezések. Orbán Viktor miniszterelnök és Schmitt Pál volt köztársasági elnök ez idő alatt háromszor járt Ukrajnában. 2010 novemberében Volodimir Litvin, az ukrán törvényhozás elnöke kereste fel Budapestet. A kapcsolatoknak újabb lendületet adott Mikola Azarov ukrán miniszterelnök magyarországi hivatalos látogatása 2013. március 27-28-a között.
- Bővült a szerződéses kapcsolatok köre is: 2012. május 4-én, Kijevben aláírták a közúti és vasúti határforgalomnak a határátkelőhelyeken történő ellenőrzéséről szóló megállapodást. 2012. május 24-én, Kijevben Bayer Mihály rendkívüli és meghatalmazott nagykövet Magyarország Kormányának nevében aláírta a Kárpátok Védelméről és Fenntartható Fejlesztéséről szóló Keretegyezmény Fenntartható Turizmusra vonatkozó jegyzőkönyvét. 2012. október 17-én Kijevben a felek aláírták Magyarország Kormánya, Ukrajna Miniszteri Kabinetje és az Oroszországi Föderáció Kormánya között a Magyarország és Oroszországi Föderáció között Ukrajna területén keresztül történő nukleáris-szállításról szóló megállapodást.
- A magyar-ukrán határ menti térség közös fejlesztése prioritást élvez a magyar szomszédságpolitikában, és magyar részről támogatott kérdés az EU Közös Szomszédságpolitikája keretében is. Ennek kiemelkedő fejleményeként Magyarország Külügyminisztériuma, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás és a Kárpátaljai Megyei Tanács együttműködési megállapodást írt alá 2012. március 30-án a Keleti Partnerség keretében megvalósuló fejlesztési projektek megvalósításáról. (Forrás, további hasznos információk: http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/UA/hu/Bilateralis/pol_kapcs.htm)

- A kijevi parlament 2017. szeptember 5-én fogadta el az új oktatási törvényt, ami Petro Porosenko elnök szeptember 25-i aláírásával hatályba is lépett. Az új törvény hetedik pontja kimondja, hogy az oktatás nyelve az ukrán, és az ukrántól eltérő nyelvű kisebbségeknek is minden tárgyat ukránul kell tanulniuk ötödik osztály fölött, azzal a kikötéssel, hogy a tananyag az EU valamelyik hivatalos nyelvén is leadható, de csak az ukrán mellett, nem ahelyett. (<https://tldr.444.hu/2017/11/16/mi-itt-mar-csak-a-magyar-kormany-kemenysegeben-bizhatunk>) Ez a döntés több ország, köztük Magyarország heves tiltakozását váltotta ki.
- Az utóbbi évek folyamán a bilaterális politikai kapcsolatok visszaesést mutattak többek között az ukrán oktatási törvény által megszegett kisebbségi jogok végett. Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/a-kisebbségi-jogok-tekinteteben-nem-lehet-visszalepes>
- 2020-ban az ukrán kormány továbbra sem hajlandó elfogadni a magyar fél oktatási javaslatait. Forrás: <https://www.kormany.hu/hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/a-jo-viszony-tovabbra-sem-a-magyar-kormanyon-mulik>
- Az ukrán állampolgárok biometrikus útlevelemmel 2017. június 1-től vízummentesen utazhatnak EU országokba.

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

- Hazánk, a közép-kelet európai térséget tekintve, harmadik legfontosabb kereskedelmi partnere Ukrajnának, az ukrán statisztika szerint a Magyarországgal lebonyolított kereskedelmi forgalom szintjét csupán az Oroszországgal és Lengyelországgal folytatott kereskedelem múlja felül.

Forrás: KSH, <http://www.ksh.hu>

- A magyar–ukrán külkereskedelmi forgalom utóbbi években dinamikusan növekszik. A kétoldalú forgalom 2018-ban elérte 3420 millió eurót.
- Perspektivikus ágazatok:
 - Energetika
 - Építőipar
 - Idegenforgalom
 - Ingatlanfejlesztés
 - IT és ehhez kapcsolódó outsourcing tevékenységek
 - Járműipar, gépipar, elektronikai ipar és vegyipar
 - Környezetvédelem
 - Közlekedés, logisztika
 - Mezőgazdaság és élelmiszeripar
 - Vízügy és kommunális szféra.
- A fent említett szférákban mindenekelőtt a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésére érdemes a hangsúlyt fektetni, a tőkeáramlás tekintetében Ukrajna szerepe másodlagos lehet. A kisebb-közepes magyar tőkekihelyezések ugyanakkor középtávon növekedhetnek a megújuló energetika, a feldolgozóipar, gépgyártás, könnyűipar, agrárszféra, valamint a szolgáltatások terén. A szolgáltatás kereskedelem bővítése (beleértve a turizmust is) reális lehetőség.

Forrás, további hasznos információk:

<https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok>

<http://exporthungary.gov.hu/orszagismertetok?orszagismerteto-ukrajna>

A magyar-ukrán külkereskedelem áruszerkezete (M USD)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Összesen			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Összesen	1 538,19	1 928,82	2 244,94	2 404,56	1 219,27	1 828,81	1 801,98	1 809,37	2 757,45	3 757,63	4 046,92	4 213,94
Élelmiszer, ital, dohány	92,54	118,17	130,60	148,01	31,87	54,37	68,80	84,75	124,41	172,54	199,41	232,75
Nyersanyagok	33,74	24,61	23,30	30,42	102,48	184,44	273,98	193,47	124,41	172,54	199,41	251,0
Energiahordozók	107,51	302,69	359,45	444,74	362,82	762,10	438,70	589,26	470,33	1 064,79	798,15	1 034,00
Feldolgozott termékek	571,24	653,00	669,01	694,56	255,80	208,27	236,32	244,87	827,04	861,26	905,33	939,43
Gépek, gépi berendezések	733,07	830,36	1 062,59	1 086,83	466,30	619,62	784,18	697,02	1 199,37	1 449,98	1 846,77	1 783,85
Forrás: KSH												

2.1 A Magyar-Ukrán Kereskedelmi és Iparkamara szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében

- A már évek óta sikeresen működő vegyeskamrai rendszer tapasztalataira alapozva a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2009-ben hozta létre a szervezetet. A kamara működését a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium is támogatta. A Magyar-Ukrán Kereskedelmi és Iparkamara megalakulása óta kimagasló szerepet játszik a két ország gazdasági kapcsolatainak fejlesztésében. Tevékenységei között többek között találkozók, konferenciák, kiállítások szervezése és stratégiai együttműködések kialakítása szerepel. A kamara elnöke Gelb Sándor.
- [A Magyar-Ukrán Kereskedelmi és Iparkamara](#) elérhetőségei:
 - Cím: 4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 2.
 - Telefon: 20/320 6424
 - E-mail: mukik@mukik.hu

3. Idegenforgalmi kapcsolatok

- Az ukrán-orosz konfliktus jelentős csökkenést idézett elő az idegenforgalomban. A magyar turisták 2014-ben már elkerülik Kárpátalját, ami miatt komoly válságba kerültek a turisztikai ágazat rájuk építő szereplői.

- Kárpátalja kiváló természeti adottságokkal rendelkezik, emellett figyelemre méltó történelmi emlékhelyek egész sora található itt. A vidék kulturális sokszínűsége igencsak jelentős vonzerővel bír, ám a hiányos infrastruktúra, elsősorban a nem megfelelő úthálózat, a színvonalas pihenőhelyek alacsony száma, a korántsem teljes internetlefedettség gátja a fejlődésnek.
- A Magyarországról érkező turisták száma, akik elsősorban a gyógyfürdőket keresik fel, 2013-ig folyamatosan nőtt, ezután az ukrán-orosz konfliktus miatt drasztikusan csökkent, mostanra azonban a vízummentességnek köszönhetően újból növekszik. A Magyarországot felkereső turisták számát tekintve Ukrajna a tizenhatodik helyen áll, ám az ország népességét és a két állam közelségét tekintve ezen a számon még sokat lehet javítani.
- A UNWTO-nak az országok folyó fizetési mérlegén alapuló, turisztikai kiadásokra vonatkozó adatai szerint 2018-ban az ukrainai utazók 7,9 milliárd USD-t költöttek külföldi utazásra, ami 10,9%-os növekedést jelent az előző évhez képest (helyi valutában számítva). A 2018-as nemzetközi turisztikai költési rangsorban Ukrajna a 38. legnagyobb küldőpiac. A Magyar Turisztikai Ügynökség adatai alapján 2018-ban 27,8 millió ukrainai turista tett többnapos nemzetközi kiutazást, ami 5,2%-os növekedést jelent 2017-hez képest. Az ukrainai vendégéjszakák éves növekedési üteme az adatszolgáltató európai országok szinte mindegyikében jelentős, 10% fölötti. Kiemelkedő, 30% fölötti növekedést mutat Svédország, Spanyolország, Csehország, Olaszország és Belgium. Magyarországon 39,3%-kal nőtt az ukrainai vendégéjszakák száma 2018-ban az előző évhez képest, ami a második legerősebb növekedés a rangsorban.

Forrás: <https://www.karpatinfo.net/hetilap/kultura/2560322-az-idegenforgalom-karpatalja-huzoagazata>; https://mtu.gov.hu/documents/prod/Ukrajna_2019.pdf

További hasznos információk Kárpátalja turizmusáról:

http://old.foldrajz.ttk.pte.hu/phd/phdkoord/nv/tezis/tezis_berghauer_nv.pdf

Jogi, szabályozási környezet

Ukrajna jogrendszere a polgári jogon alapul és a kontinentális tradícióhoz tartozik. Az alábbiakban néhány jellegzetes üzleti szempont alapján csoportosítva közöljük a vonatkozó szabályozási jellemzőket.

1. Export Ukrajnába

- Behozatalban engedélyköteles a hús és abból készült termékek, valamint a növényvédő szerek.

Forrás: <http://hipa.hu/Region/Ukraine/Info>

- Az állampolgárok által személyes tárgyként Ukrajnába behozott áruk, valamint gépkocsik vámkezelésének és adóztatásának rendjéről szóló jogszabály szerint az országba behozott személyes tárgyakat nem terheli adó, és azokat szóban kell deklarálni (személyes tárgyak kategóriájába mindenekelőtt az élettévékenység szempontjából nélkülözhetetlen dolgok tartoznak, a ruhaneműktől az informatikai eszközökig).

- A határon a vámmal és beléptetéssel összefüggő problémák kezelésére a +38 044 527-63-63 telefonszámon elérhető forródrótot tartják fenn, melyen angol nyelvű tájékoztatás is kérhető.
 - A vámmentesen behozható tárgyak összértéke 500 euró, ha a beutazó a határt gépjárművel vagy vonattal lépi át. Ha repülővel érkezik, akkor 1000 euró összértékű személyes tárgyat (50 kg súlyig) hozhat be az országba vámmentesen. Eddig az értékhatárig az árucikkeket nem kell feltüntetni a vámáru-nyilatkozatban. Ez a szabály csak azokra a személyekre vonatkozik, akik naponta egy alkalommal lépik át a határt, aki naponta többször, az az ország területére behozott termékekről köteles írásbeli vámáru-nyilatkozatot tenni és az adótörvénynek megfelelően áruforgalmi és 10 százalék értékadót fizetni.
 - Ukrajnába vámmentesen bevihető 200 db cigaretta vagy 250 gramm dohány, 1 liter égetett szesz, 2 liter bor és 5 liter sör; illetve személyes használatra élelmiszer (értéke nem haladhatja meg az 50 eurót fejenként, egy csomagban elhelyezve, melynek súlya legfeljebb 2 kg lehet). Az Ukrajnából hazautazók számára fontos tudni, hogy az EU területére cigarettából kizárólag maximum 2 doboz (40 szál)/fő hozható be vámmentesen.
 - Az Ukrán Nemzeti Bank rendelkezése szerint bármely magánszemély egyéni utasforgalomban Ukrajna területére 10 000 eurónak megfelelő valutát vihet be készpénz vagy csekk formájában szóbeli bejelentési kötelezettséggel. A 10 000 eurós értékhatár fölötti összeget a vámszerveknél letétbe kell helyezni, és visszatéréskor lehet felvenni, vagy az Ukrán Nemzeti Bank külön engedélyével lehet az országba bevenni. Ugyanakkor bármely magánszemély, függetlenül állampolgárságától készpénzben vagy Visa Travel Money kártyán maximum 10 000 eurónak megfelelő valutát vihet ki az országból.
 - Ha azonban a külföldi állampolgár maga jelzi, hogy vámnyilatkozatot kíván kitölteni, illetve ha az eljáró hatóság a külföldi állampolgár ideges, gyanús viselkedése miatt vámnyilatkozat kitöltésére kötelezi az ügyfelet, értékhatártól függetlenül kell nyilatkozni az országba bevenni, illetve az országból kivinni szándékozott valutáról és egyéb áruról, értékekről. A vámnyilatkozat tételéhez szükséges formanyomtatványokat a magyar–ukrán határátkelőkön jellemzően magyar nyelven bocsátják a magyar állampolgárok részére. Fontos, hogy az állampolgároknál lévő forintról is nyilatkozni kell.
 - Az Ukrajnába utazó magyar állampolgároknak vámnyilatkozat tétele esetén értékhatártól függetlenül minden valutájukról, a forintról is érdemes bejelentést tenni, és ajánlott feltüntetni tárgyi értékeiket is. (Előfordult olyan eset, amikor a vámszervek kifogásolták, hogy a karikagyűrű nem szerepelt a nyilatkozaton.)
- Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna>
- 2012. június 1-től új vámkódex lépett életbe, mely a vámszabályokat, a vám eljárás rendjét és módját, a vámérték megállapításának szabályait, az egyes fogalmak értelmezését foglalja össze. (Az anyagban hivatkozott jogszabályok hatályos szövege az ukrán parlament honlapjának [/www.rada.gov.ua/](http://www.rada.gov.ua/) Законодавство України/Закони України c. fejezetében található. A törvények egy része a honlap angol nyelvű változatán is elérhető). Az új Vámkódex jelentős módosításokat tartalmaz a korábbihoz képest, különösen a vámhatóságok jogosítványainak szűkítése, egyes jogosítványoknak a Pénzügyminisztérium részére történő átadása, a vámolási eljárás bizonyos egyszerűsítése vonatkozásában, ugyanakkor továbbra sem kínál megoldást a leginkább problematikus kérdésre, a vámérték megállapításának rendjére vonatkozóan.

- A vámsholálat (Державна Митна Служба України) feladatait, működési rendjét és felépítését elnöki rendelet („Про державну митну службу” 1145/1996, utolsó módosítása 2011-ben történt) foglalja össze. Az intézmény honlapján (www.customs.gov.ua) olvashatóak a vámeljárást szabályozó törvények, elnöki, minisztertanácsi rendeletek és más normatív dokumentumok, megtalálható még egyebek mellett a vámhivatalok és vámgynökségek listája, és természetesen az érvényes vámtarifákat megszabó törvény („Про митний тариф України” 2371-III/2001, utolsó módosítása 2012. november 6-án 5476-VI számon). A WTO tagországokra a legnagyobb kedvezményes vámtételek vonatkoznak. A vámszolálat honlapján konzultációs szolgáltatás is igénybe vehető: a kérdéseket a „Запитання і відповіді” szekcióban vagy a dmsu@customs.gov.ua címen lehet feltenni.
- 2012-ben Ukrajnában hatályba lépett az új Vámkódex, mely egy sor korábbi jogszabályt helyettesít. A Vámkódex (Митний кодекс України, 4485-VI/2012) az alábbi linken érhető el: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. A Vámkódex a vámkezeléshez kötelezően csak az Ukrajna területére vámárut behozó természetes vagy jogi személy által kitöltött nyilatkozatot írja elő, ugyanakkor a vámérték megállapítása során szükség lehet a következőkre: szállítási igazolás, a külkereskedelmi szerződés, számla vagy más igazolás az áru értékéről, esetleges fizetést igazoló banki dokumentumok. Ezeken kívül az áru jellegétől és a szállítás módjától függően az ukrán vámszabályok további igazolások bemutatását is megkövetelik: importőr licence, amennyiben az importált áru behozatala engedélyköteles, szállítási költséget igazoló dokumentumok, biztosítási dokumentumok. Amennyiben a vámérték megállapítása során a vámhatóság nem nyer bizonyosságot az importált vámáru értékéről, kérheti a külkereskedelmi szerződésekhez kapcsolódóan harmadik személyekkel megkötött szerződések bemutatását, az ilyen személyeknek történt fizetések igazolását, a kibocsátó ország vámbizonylatának másolatát, a termék gyártójának árlistáját, szakértői véleményeket. E dokumentumok listáját a Vámkódex 53. cikke tartalmazza. Fontos, hogy a cikkben megjelölteken kívül a Vámhatóság nem kérheti további dokumentumok bemutatását. Ideiglenes behozatal esetén ATA okmányokat kell prezentálni.
Forrás: <http://hipa.hu/Region/Ukraine/Info>
- A 2014. májusi közigazgatási reform keretein belül megújult vámszolálat honlapján (<http://www.sfs.gov.ua/en/>) olvashatóak a vámeljárást szabályozó törvények, elnöki, minisztertanácsi rendeletek és más normatív dokumentumok. A WTO tagországokra a legnagyobb kedvezményes vámtételek vonatkoznak.
- Az Európai Unióval 2016. január 1-vel életbe lépett szabadkereskedelmi megállapodás (DCFTA) számos területen könnyítést hoz a magyar exportőrök részére, mivel az előírások egyre inkább közelítenek az uniós szabályozáshoz. Az év elejétől az ipari termékekre vonatkozó vámérték 0% lett, az élelmiszerek és néhány érzékeny termék vámtétele 7 év alatt, csökkenő tendenciát követve éri el a vámmentességet. Az adott termékekre vonatkozó naprakész vámtételek online szolgáltatásként ukrán kormányzati honlapokon nem elérhetők. Az alap váminformációk ugyanakkor az alábbi, vegyesen orosz és ukrán nyelvű „vállalkozói” honlapon többnyire ingyenesen kereshetők: <http://www.mdoffice.com.ua/pls/MDOOffice/aMDOGoodsList.html>

- Importengedélyre kötelesek az alábbi termékek: fegyver, katonai és polgári védőeszközök, védő-ellenőrző berendezés, tűzoltó és tűzjelző berendezés, olajszármazék, bizonyos építőanyagok, sugárzásmérő eszközök, városi villamosok. Ukrajnában egyre csökken a kötelező bevizsgálás alá eső termékek száma.

Forrás: <http://exporthungary.gov.hu/orszagismertetok?orszagismerteto-ukrajna>

2. Import Ukrajnából

A külkereskedelmi tevékenységet általánosan az erről szóló törvény (Law on Foreign Economic Activity 1991/0959) szabályozza, amit számos alkalommal – legutóbb 2012. november 6-án – módosítottak. A jogszabály megtalálható a <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12> linken. A behozatal, illetve kivitel esetében engedélyköteles áruk köréről és a kvótákról a kormány évente dönt. A jelenleg érvényes szabályozást a kormány 2012. december 19-én hozott 1201. számú rendelete (lásd: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1201-2012-%D0%BF>) tartalmazza.

E rendeletnek megfelelően engedélyköteles például a nemesfémérmék és ötvözetek, a nemesfémek, drágakövek, a vaskohászati termékek, színesfémek és ötvözetek, a kőolaj és földgáz exportja.

Engedélyeztetni kell az optikai polikarbonát, a lézerlemezek előállítására szolgáló berendezések, a speciális nyomdai festékek és a bevonat nélküli vízjeles papír, az ózonkárosítónak minősített gázok, illetve az ilyen gázokat tartalmazó termékek (pl. gyógyszerek, szintetikus színezőanyagok, festékek, lakkok, kozmetikai termékek, egyes kenőanyagok, egyes növény-védőszerek, egyéb vegyi anyagok, hűtők, stb.) kivitelét és behozatalát.

2018. január 1-től Ukrajna teljesen átállt a termékek és szolgáltatások tanúsításának európai elvek szerinti megfelelőségének igazolására vonatkozó eljárásokra. A tanúsítványokat 1-5 év közötti érvényes időtartamra adják ki. Az erre szakosodott vállalkozások 3- 14 nap alatt intézik el az adott tanúsítványt (lásd <http://exporthungary.gov.hu/download/f/65/52000/Ukrajna.pdf>).

Bizonyos termékek esetében továbbra is szükség van közegészségügyi vagy járványügyi tanúsítványra, különösen az alábbi területeken: élelmiszerek, élelmiszer alapanyagok, orvostechnikai eszközök, gyógyászati célú termékek, növény védőszerek, mezőgazdasági vegyi anyagok. A vizsgálatokra vonatkozó előírások az alábbi honlapon találhatóak meg: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12/page>

Az adózásról bővebben az alábbi linkeken olvashat (angol nyelven):

<http://www.icaew.com/en/library/subject-gateways/tax/tax-by-country/ukraine>

<http://www.bakertilly.ua/en/news/id1193>

<https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2017/02/KPMG-Your-Business-In-Ukraine-Jan-2017-en-v2.pdf>

3. Vállalatalapítás

- Ukrajnában az egyes gazdálkodási tevékenységek vonatkozásában korlátozások vannak érvényben, illetve azok végzése tanúsítványhoz kötött. Jelenleg 45 tevékenységi kört érint a külön engedélyeztetés, ezeket „Az egyes gazdasági tevékenységek tanúsításáról” szóló (Про ліцензування певних видів господарської діяльності) 1775/III sz., 2000. július 1-i tv. sorolja fel. Ugyancsak engedélyköteles a fenti jogszabály által megnevezett, de más jogszabályok által meghatározottak szerint a banki, értékpapírokkal folytatott, pénzügyi szolgáltatás nyújtására irányuló, külkereskedelmi, tömegtájékoztatási, energetikai és oktatás területén folytatott tevékenység.

Forrás: <http://hipa.hu>

- Ukrajnában céget ukrainai külföldi jogi személyek, Ukrajna állampolgárai és külföldi állampolgárok egyaránt alapíthatnak. A vállalkozás a bejegyzést követően válik jogi személlyé. A vállalkozások alapító okiratuknak vagy alapokmányuknak megfelelően működnek. Az alapító okiratnak tartalmazni kell: a vállalkozás nevét, tevékenységi körét és tevékenységének alapvető céljait, információkat az alapítóról és/vagy tagokról, az alaptőke összegét, a nyereség felosztásának részleteit, a vállalkozás szervezeti felépítését, a határozatok elfogadásának rendjét, az alapító okirat esetleges megváltoztatásának módját, a cégbezárás feltételeit, valamint minden olyan kérdést és információt, amely a vállalkozás működésével kapcsolatos.
- Gazdasági társaságok alapításának feltételeit és módját, a működés jogszabályi háttérét, törvényi előírásait több dokumentum rögzíti, melyek közül a legfontosabb a Gazdasági Kódex („Господарський Кодекс України” 436/2003) és a Társasági Törvény („Про господарські товариства” 1576/1991). Gazdasági társaságok alatt a részvénytársaságok, a korlátolt felelősségű társaságok, az ún. pótlólagos felelősségű társaságok, a közkereseti társaságok és a betéti társaságok értendők. Hiányzik ebből a körből az egyesülés és a közös vállalat, mint cégforma. A közös vállalat az ukrán jog a külföldi részvétellel alapított (magyar terminológiával vegyes) vállalatot érti, ez részvénytársaság, kft. egyaránt lehet.
- Gazdasági társaság alapítása – régiótól függően – 7-15 napot vehet igénybe, és az alábbi feltételek teljesülésével történik:
 - egyedi cégnév meghatározása,
 - a járási (kerületi) állami adminisztrációban az állami regisztráló hivatalnál a társaság állami bejegyzése,
 - a területi statisztikai igazgatóság részéről igazolás kézhezvétele arról, hogy a társaság Ukrajna vállalatainak és szervezeteinek egységes állami jegyzékébe felvételre került,
 - a társaság az adóhatóságnál bejegyzésre került,
 - a társaság a nyugdíjalapnál bejegyzésre került,
 - elkészült a társaság bélyegzője.
- A bejegyzés pillanatában a társaság vezető tisztségviselője (igazgatója) csak ukrán állampolgár lehet, könyvelő alkalmazása nem feltétel. A későbbiekben, amennyiben a társaság vezetésével az alapítók külföldi állampolgárt kívánnak megbízni, szükséges a külföldi állampolgár megfelelő munkavállalási engedélyét beszerezni.
- A nevezett kategóriához tartozó gazdasági társaság tevékenységét – kivéve a betéti társaságot – az alapszabályban foglaltak szabályozzák. A betéti társaság az alapítási

szerződés szerint jár el. Minden gazdasági társaság jogi személyiséggel bír, amely a cégbejegyzés napjával jön létre. A cégbejegyzésig a társaság nem köthet megállapodásokat. Ugyanez a szakasz azonban úgy rendelkezik, hogy a társasági szerződés megkötése és a cégbejegyzés közötti időszakban kötött megállapodásokat az alapítókna jvára kell hagyniuk, és ezért az alapítók viselnek kizárólagos felelősséget.

- Gazdasági társaságok hivatalos bejegyzését, adataikban történt változások átvezetését a cég székhelye (állandó ügyintézés helye) szerint illetékes tanácsai (közigazgatási) hivatal végzi. Az alapító okiratokat a hivatalos ukrán nyelven kell benyújtani. A cégtulajdonosnak vagy megbízottjának személyesen eljárva kell benyújtania a társaság alapító okiratát, az alapszabályt (ha az adott szervezetre jogszabály előírja), a nyilvántartó lapot, a bejegyzési illeték befizetésének igazolását, a törzstőke befizetéséről szóló banki igazolást, szükség esetén a versenyhivatal (Monopóliumellenes Bizottság) igazolását.
- Az alaptőke felső értéke nincs limitálva, mint ahogyan nincs előírva, hogy a tőkebefektetés csak készpénz formában történhet. Fontos megkorító szabály azonban, hogy az alaptőke 25 százalékából tartalékalapot kell képezni, amely rendszeresen kiegészítendő az éves nyereség legalább 5 százalékával. A cégalapításkor az alaptőke mértéke a havi minimálbér többszöröseként van megkorabva.
- Korlátolt felelősségű társaságok (a magyar üzletemberek által leggyakrabban alkalmazott vegyesvállalati forma), amelyek az alapító okiratban meghatározott nagyságú alaptőkével bírnak, a társaság tagjai (max. 10 fő) a teljességgel befizetett tőkerészüik mértékéig felelősek a társaság tevékenységével összefüggő veszteségekért. Kötelezettségeiért a társaság a vagyonának mértékéig felelős. A korlátolt felelősségű társaság minimális alaptőkéjére vonatkozó előírást a Verhovna Rada 2011-ben eltörölte, jelenlegi állapot szerint az alaptőke összegét kizárólag a tulajdonosok határozzák meg, annak megfizetése a bejegyzést követő egy éven belül szükséges, amit az alapítók banki igazolással igazolhatnak. Az alaptőke-hozzájárulást pénzben vagy a tagok megállapodása alapján értékelt vagyontárggyal lehet teljesíteni.
- A korlátolt felelősségű társaságot az alapszabály szerint hozzák létre és műkorítetik. A dokumentumnak tartalmaznia kell a társaság tevékenységének tárgyát és céljait, nevét és székhelyét, az alapítók és tagok összetételét, a társaság szerveinek összetételét és hatáskörét, a döntéshozatal rendjét, ideértve azon kérdések körét, amelyekről egyhangúlag vagy minősített többséggel kell dönteni, az alapító okirat módosításának, a társaság felszámolásának és átalakításának rendjét, valamint az egyes tagok részesedésének mértékét, hozzájárulásuk nagyságát, összetételét, a befizetés rendjét.
- A korlátolt felelősségű társaság alapítását és működését a Polgári Törvénykönyv, (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>), Gazdasági Kódex (<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>), a Gazdasági társaságokról (<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>) szóló törvény és A jogi és magánszemélyek – vállalkozók és közösségi szervezetek állami regisztrációjáról (<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>) szóló törvény szabályozza.

A Kft alapítói egyaránt lehetnek mind ukrán mind külföldi állampolgárok/jogi személyek. Az ukrán törvények nem szabályozzák a Kft alaptőkéjét, így az akár 1 UAH (kb. 0,04 USD!) is lehet. Az alapítók pénz mellett ingó és ingatlan vagyont egyaránt apportálhatnak a vállalkozásba.

Fizikai személy alapítónak az alábbi dokumentumokkal kell rendelkeznie:

- személyigazolvány másolata (külföldiek esetében hitelesített ukrán nyelvű fordítással);
- ukrain adóazonosító szám (külföldiek esetében 3-4 nap alatt igényelhető).

Jogi személy alapítónak az alábbi dokumentumokkal kell rendelkeznie:

- közjegyző által hitelesített cégkivonat másolata;
- alapszabály másolata (alapszabály, jegyzőkönyv);
- statisztikai hivatal igazolása;
- külföldi jogi személyek esetében hitelesített ukrán nyelvre fordított külföldi cégkivonat.

Cégbejegyzést az Állami Regisztrációs Hivatalnál kell kezdeményezni (<http://ddr.minjust.gov.ua/uk/>) az alábbi dokumentumok benyújtásával:

- jogi személy bejegyzéséhez szükséges kitöltött regisztrációs űrlap (1. Forma <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1357-15#n29>);
- Kft alapításáról, valamint az alapszabály és a megbízott vezető személyének elfogadásáról szóló jegyzőkönyv;
- Kft alapszabálya 2 példányban;
- tulajdonosi struktúrát igazoló dokumentumok (cégek kivonat);
- jogi személy (cég)név foglaltságát igazoló dokumentum (az állami cégjegyzék állítja ki, az ismétlődő cégnevek elkerülése érdekében);
- Kft alapokmányában megnevezett alaptőke 50%-ának meglétét igazoló okirat (banki kivonat);
- alapító jogi személyek tulajdonosi struktúrájának megállapításához szükséges dokumentáció;
- amennyiben a Kft alapítója külföldi jogi személy a fentiekben kívül be kell nyújtania a származási országban történő bejegyzésről szóló hitelesített dokumentációt is.

Valamennyi fenti okirat megléte esetén az Állami Regisztrációs Hivatal díjmentesen, 24 órán belül jegyzi be az új vállalkozást. Mivel a bejegyzéshez szükséges iratok beszerzése a bürokratikus rendszernek köszönhetően kivételesen időigényes vállalkozás, javasoljuk, hogy fontolják meg szakosodott jogi irodák szolgáltatásainak igénybevételét. Ezen jogi irodák széles kapcsolataiknak köszönhetően 100 és 350 USD közötti összeg ellenében 5 nap alatt garantálják a teljes regisztrációs folyamat lebonyolítását.

Részletes információ: <http://exporthungary.gov.hu/download/f/65/52000/Ukrajna.pdf>

- Részvénytársaságok esetében a törvény nevesítetten különbözteti meg a zárt és a nyílt részvénytársaságot (a megjelölésnek a cégnévben szerepelnie kell). A részvénytársaságok létrehozásának menete lényegében ugyanaz, mint a kft-nél. A részvénytársaság minimális alaptőkéjére vonatkozó előírást a Verhovna Rada 2011-ben eltörölte, jelenlegi állapot szerint az alaptőke összegét kizárólag a tulajdonosok határozzák meg, annak megfizetése a bejegyzést követő egy éven belül szükséges, amit az alapítók banki igazolással igazolhatnak. Az alaptőke-hozzájárulást pénzben vagy a tagok megállapodása alapján értékelt vagyontárggyal lehet teljesíteni.
- Az „Ukrán vállalatok és szervezetek egységes állami jegyzékét” 1993-tól az Ukrán Állami Statisztikai Hivatal vezeti. Az ukrán vállalatok és szervezetek cégbírószági adatainak egységes nyilvántartását a 499/2005. számú Kormányrendelet szabályozza.

- A jegyzékben szereplő adatok nyilvánosak, kivéve az alanyok termelési és pénzügyi-gazdasági mutatóival kapcsolatos statisztikai adatokat, valamint a fizikai személyek, adófizetők adóazonosítási számát.
- Az adatokat írásos igénybejelentés által mind jogi, mind természetes személyek igényelhetik. Az adatszolgáltatás térítéses, a költségek mértékét, valamint a nyilvántartásban szereplő adatok felhasználásának rendjét és feltételeit a Statisztikai Hivatal szabja meg. Az igénybejelentés személyesen, postán, ill. e-mailben nyújtható be az alábbi elérhetőségeken:
State Statistic Service of Ukraine (Державна служба статистики України)
Rustaveli Sh. str. 3, Kiev, Kyivs'ka oblast, Ukrajna, 01601
Tel.: +38-044//287-24-33, 287-24-22
Fax: +38-044/235-37-39
E-mail: office@ukrstat.gov.ua
Web: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Ukrajna vállalatainak és szervezeteinek egységes állami jegyzékének nem hivatalos online verziója elérhető az <http://irc.gov.ua/ua/Poshuk-v-YeDR.html> címen.
- A vezető ügyvédi irodákról szóló részletes szakmai tájékoztató a www.UkrainianLawFirms.com honlapon található (ezeknél az ügyvédi óradíj 80-200 dollár). Az ukrainai ügyvédek listáját a szakterület, a székhely és a munkadíj megjelölésével a www.advokat.ua honlap tartalmazza.

További hasznos információk magyar nyelven:

Dr. Jászevin Viktor, ukrán ügyvéd honlapja:

http://ukranugyved.5mp.eu/web.php?a=ukranugyved&o=MlkLzPtJ_x

További hasznos információk a vállalatalapításról angol nyelven:

<https://www2.deloitte.com/ua/en/pages/tax/articles/2017/tax-guide-2017.html>

<http://www.hg.org/article.asp?id=5345>

Gazdasági Minisztérium:

[http://en.wikipedia.org/wiki/Ministry_of_Economic_Development_and_Trade_\(Ukraine\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Ministry_of_Economic_Development_and_Trade_(Ukraine))

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine/starting-a-business>

<http://business-partners-ukraine.com/business-in-ukraine/open-business-in-ukraine/>

<https://home.kpmg.com/ua/en/home/insights/2018/03/your-business-in-ukraine-2018.html>

<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/u/ukraine/UKR.pdf>

<http://www.tmf-group.com/en/media-centre/resources/top-challenges/emea/ukraine>

4. Egyéb

- **Ingatlanvásárlás:** Ma Ukrajnában a külföldi természetes személyek és gazdasági társaságok is szerezhettek ingatlantulajdont, szemben azzal a korábbi, hosszú évekig érvényesülő szabályozással, amelynek a célja a földnek az állam kezében való összpontosítása, s a magántulajdon, különösen a külföldiek tulajdonszerzésének korlátozása volt.
- Részlegesen forgalomképtelenek az erdők, természetvédelmi területek és a termőföld, amelyek külföldi természetes illetve jogi személy tulajdonába nem kerülhetnek.

- A forgalomképtelen illetve a részlegesen forgalomképtelen kategóriába nem tartozó ingatlanokat külföldi természetes személyek, jogi vagy nem jogi személyiségű gazdasági társaságok a külföldiek ingatlanszerzésére vonatkozó szabályok betartásával szerezhetik meg.

Forrás: <http://www.gergelyoffice.hu/download/garant.pravo.pdf>

Ukrajna 2008-tól a WTO tagja. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos kérdésekért a State Intellectual Property Service of Ukraine (SIPS) felel.

A korrupció az állami alkalmazottak körében (hivataloknál, fegyveres testületeknél) is jellemző. Ez alól a határrendészeti, vám- és közlekedési hatóságok alkalmazottai sem kivételek. Ukrajnában gyakori, hogy a hatóságok, az alulfizetett hivatalnokok – helyzeti előnyükkal visszaélve – megsarcolják a nyelvet nem beszélő, a helyi jogszabályokat nem ismerő utazót. Ilyen esetben ne fizessünk semmilyen helyi bírságot, és forduljunk az ukrainai magyar konzuli szolgálathoz.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna>

További hasznos információk angol nyelven:

<http://www.hg.org/article.asp?id=5346>

<http://www.uarealtygroup.com/en/sale/property-purchase-faq>

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine/registering-property>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. Exim országkockázati besorolás

Az Exim 2020. május 15-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Ukrajna a 6-os országkockázati kategóriába esik. Ez azt jelenti, hogy csak a szuverén kockázati típus biztosítható (az ügylet hiteladása vagy biztosíték nyújtója a központi kormányzat, vagy a jegybank, illetve az irányításuk alatt álló minden olyan szervezet, amely a szervezet székhelye szerinti állam joga alapján sem jogi, sem közigazgatási úton nem nyilvánítható fizetéseképtelennek, tehát biztosítható – két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában). A szubszuverén, a bank és a magánnevű kockázati típusok feltételesen biztosíthatók, a projekt kategória pedig nem biztosítható.

Forrás: <https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/exim-altal-minositett-orszagok-listaja/bank-listaja-2>

2. Helyi befektetésösztönzési szervezetek

Az Ukrán Befektetési Ügynökség <https://ukraineinvest.com/> honlapjáról érhetőek el azok a szolgáltatások, amit a külföldi (nagy) befektetők igénybe vehetnek. Helyi szintű befektetések esetén a megyei adminisztrációk külkapcsolati és befektetési igazgatóságait érdemes keresni. Egyre elterjedtebb az egyablakos ügyintézés, emellett a helyi vezetéssel

egyedi kedvezményekben is meg lehet állapodni. A megyei adminisztrációk elérhetőségeit az elnök honlapja a www.president.gov.ua tartalmazza. Befektetési tanácsadás: www.investukraine.org

Helyi fejlesztési bank: Ukrán Újjáépítési és Fejlesztési Bank: <http://www.ubrr.com.ua/>

Fekete-Tengeri Kereskedelmi és Fejlesztési Bank: <https://www.bstdb.org/index.htm>

3. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Ukrán Kereskedelmi és Iparkamara

Cím: 33, vul.Velyka Zhytomyrska, Kijev 01601, Ukrajna

Telefon: +380 44 584-28-24

Fax: +380 44 584-28-27

E-mail: ucci@ucci.org.ua

Honlap [Ukrán Kereskedelmi és Iparkamara](http://www.ukrainianchamber.com)

Elnök: Mr. Gennadiy Chyzhykov

Kijevi Kereskedelmi és Iparkamara:

Cím: Bohdan Khmelnytskyi út 55, Kijev 01601, Ukrajna

Telefon: +380 44 482-03-01

Fax: +380 44 482-39-66

E-mail: info@kcci.org.ua

Honlap: [Kijevi Kereskedelmi és Iparkamara](http://www.kyivchamber.com)

Elnök: Mykola Zasulskyi

Az <https://ucci.org.ua/en/rieghional-ni-tpp> oldalon térkép jelenik meg, mely területeire kattintva megkapjuk a további területi kamarák elérhetőségeit.

4. Tenderlehetőségek

A privatizáció az 1992-ben elfogadott és azóta többször módosított törvény („Про приватизацію державного майна” 2163/1992) alapján az Állami Vagyonügynökségnek (Фонд Державного Майна України) és megyei részlegeinek irányításával zajlik. Az állami tulajdonban maradó létesítmények listáját a parlament törvényben határozta meg („Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” 847/1999). Az intézmény honlapján (www.spfu.gov.ua) megtalálhatóak a privatizációra vonatkozó törvényi és egyéb előírások, az eredményekről készített értékelések, az aktuális pályázati kiírások.

A központi beszerzések a ProZorro elektronikus közbeszerzési rendszeren keresztül valósulnak meg (<https://prozorro.gov.ua>). A rendszer a kormány korrupcióellenes küzdelmének eddigi legnagyobb „vívmánya”, transzparens és nem manipulálható.

További hasznos információ angol nyelven:

Közbeszerzés: www.tpu.net.ua

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége Ukrajnában:

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Íjgyártó István

Nagykövetség címe: Kijev 01901, Rejtarszkaja u. 33.

Előhívó: 00-380-44

Telefonszám: 230-8001, 230-8002, 230-8002

Politikai ügyelet: 00-380-67-231-9664

Konzuli ügyelet: 00-38 067 233 03 19

Fax: 238-6497

E-mail: mission.kev@mfa.gov.hu

Web: <https://kijev.mfa.gov.hu/>

A kijevi nagykövetségen kívül tiszteletbeli konzul Ivano-Frankivszkiban, Lembergben, Luhanszkban, Szimferopolban, magyar főkonzulátus Ungváron, konzulátus pedig Beregszászon van.

Kijevi Külgazdasági Iroda:

Cím: 01025 Kijev, Velika Zsitomirszka 8/14.

Előhívó: 38044

Telefon: 590-0191

Fax: 545-80-18

Külgazdasági attasé: Wittek András

E-mail: awittek@mfa.gov.hu

Ukrajna Magyarországi Nagykövetsége:

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet asszony: Liubov Nepop

Nagykövetség címe: 1125 Budapest, Istenhegyi út 84/B

Telefonszám (titkárság): +36 1 422 41 20

Telefonszám (konzuli osztály): +36 1 422 41 22; +36 1 422 41 23

E-mail: emb_hu@mfa.gov.ua

Web: <https://hungary.mfa.gov.ua/hu>

2. Beutazási feltételek

Magyar állampolgárok érvényes magyar útlevél birtokában vízum nélkül utazhatnak be Ukrajna területére, és ott az első beutazás időpontjától számított 6 hónapon belül összesen, legfeljebb 90 napig tartózkodhatnak és átutazhatnak. A vízummentes utasforgalomban az útlevél érvényességére vonatkozóan nincs előírás.

Az ukrán vámhatóság ellenőrzi belépéskor az összeg meglétét, az alábbi lehetőségek szerint:

1. készpénz, mely lehet UAH vagy annak megfelelő konvertibilis külföldi valuta,
2. ukrajnai banki kirendeltségen átvehető pénzüsszegekről szóló igazolás,
3. nemzetközi fizetőrendszerű bankkártyák és hozzájuk tartozó számlakivonatok (bankautomata bizonylat),

4. fizetett szállás,
5. turista voucher,
6. a fogadó fél meghívólevele, garanciavállalással,
7. utazási vagy továbbutazási jegy, a visszautazás dátumának feltüntetésével.

Az új ukrán vízumkódex előírásai szerint az ukrán külképviseleteken beadott vízumkérelmeknél (pl. hosszú távú tartózkodás esetén) ukrán részről az eljárás feltételül szabják, hogy a vízumkérelmező útlevelének időbeli érvényessége legalább három hónappal haladja meg a kiadandó vízum tervezett érvényességét.

Az autósoktól a határon kéri a forgalmi engedélyt, a jogosítványt és a kötelező felelősségbiztosítást igazoló zöldkártyát. Aki nem saját autóval utazik, az a tulajdonos írásbeli (a közjegyző által hitelesített) meghatalmazását is hozza magával. Gépjárművel történő beutazáskor nyilatkozatot kell kitölteni a határon a gépkocsi behozataláról, valamint arról, hogy az ukrainai tartózkodás lejártát követően a gépkocsi is kikerül az országból. A gépkocsik ideiglenes behozatala legfeljebb egy évig engedélyezett, de 60 nap elteltével ideiglenes forgalomba helyezési kötelezettség van érvényben.

Fontos tudnivaló, hogy belépéskor regisztrálják a járművet vezető személyt mint sofőrt, így a félreértések elkerülése végett javasolt, hogy kilépéskor is ugyanazon személy vezesse a gépkocsit.

Ukrajna határátkelőhelyein euróban megállapított egységes illetéket szednek be a vám-, az egészségügyi, állat- és növény-egészségügyi, radiológiai, ökológiai ellenőrzésért, illetve úthasználat címén az autóbuszok, nehézgépjárművek, kamionok vezetőitől az utaslétszámtól, illetve a gépjármű súlyától függően (kettő, öt, illetve tíz eurónak megfelelő összeget kötelesek fizetni az ellenőrzésért). Az úthasználati díj megállapítása úgy történik, hogy a célállomásig megteendő útvonal kilométerben megállapított hosszát 0,02 euróval szorozzák be. Az egyes különleges méretű és súlyú nehézgépjárművek, kamionok esetében az euróban megállapított együttható 0,1 és 0,75 között változik.

Az Ukrajnába repülőgéppel, vonaton, gépkocsival vagy hajón érkező magyar turista, látogató vagy üzletember kötelező regisztrációját – a korábbi gyakorlattól eltérően – a határőrség az útlevél ellenőrzésekor helyben végzi el. Ehhez a beutazónak egy adatlapot kell kitöltenie. A huzamosabb ideig Ukrajnában tartózkodó személyeknek regisztráció céljából a helyi idegenrendészeti hatósághoz kell fordulniuk.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna>

3. Egészségügyi helyzet

Az egészségügyi ellátás színvonala változó. Az állami intézmények mellett a nagyobb városokban ma már működnek térítés ellenében igénybe vehető, korszerűen felszerelt, európai színvonalú szolgáltatást, kezelést nyújtó magánklinikák.

A lakosság központi ivóvízellátása és a csatornázás csak a városokban és néhány nagyközségben megoldott. A csapvíz fogyasztása nem ajánlott.

Minden utazónak ajánlott a hepatitis A és B oltás, ezeken túl további oltások is szükségesek lehetnek (lásd: <https://www.iamat.org>).

Forrás, további hasznos információk:

<http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna>

<http://wwwnc.cdc.gov/travel/destinations/traveler/none/ukraine;>
<http://travel.gc.ca/destinations/ukraine>

4. Közbiztonság

- Ukrajna az utazás és az ott-tartózkodás szempontjából "II. Fokozott biztonsági kockázatot rejtő országok és térségek" kategóriába tartozik. Kárpátalján viszont a kelet-ukrajnai válságot megelőző időszakhoz hasonlíthatóan jó a közbiztonság és megfelelő elővigyázatosság mellett turistáink ellátogathatnak a térségbe.
- A kelet-ukrajnai Donyeck és Luhanszk megyék egyes területein fegyveres összetűzések zajlanak, tartós a feszültség, gyakoriak az erőszakos megnyilvánulások, illetve bűncselekmények. Felszólítjuk állampolgárainkat, hogy e megyékbe – a következő értesítésig – ne utazzanak be, mert életük és testi épségük veszélybe kerülhet, és konzuli segítség nyújtására sem nyílik lehetőség.
- Az Ukrajna részét képező Krími Autonóm Köztársaságot és Szevasztopol városát Oroszország 2014. március 21-én annektálta, amit az Európai Unió és tagállamai nem ismernek el. A Krím-félszigeten politikai-gazdasági szempontból bizonytalan a helyzet, az annektálás következtében a magyar konzuli érdekvédelmet nem tudjuk garantálni, ezért nem javasoljuk a magyar állampolgárok bármilyen célú odautazását.

A Krím-félszigetre mégis beutazó állampolgáraink figyelmét felhívjuk az alábbiakra: a Krími Autonóm Köztársaság területére való be- és kiutazás minden esetben Ukrajnából történik, összhangban az ENSZ Közgyűlésén elfogadott, Ukrajna területi egységére vonatkozó határozattal. A belépés az ukrán jogszabályok által meghatározott menetben, vagyis a határon kialakított három ellenőrzőpont valamelyikén keresztül, az Állami Migrációs Szolgálat helyi hivatala által kibocsátott különleges engedély birtokában történik. Az ukrán hatóságok turisztikai célú látogatást nem engedélyeznek. A határ túloldalán a határőrök a beléptetéshez orosz vízumot kérnek.

Az Oroszországi Föderáció területéről beutazó külföldi állampolgároknak visszafelé ugyanazon útvonalon kell elhagyniuk a félszigetet. Ellenkező esetben - ha a Krím-félszigetet Ukrajnába belépve kívánnák elhagyni - az ukrán határőrség felelősségre vonást kezdeményez az Ukrajnába való illegális belépés miatt, mivel útlevelükben hiányzik az ukrán beléptető pecsét. A szabályok megsértése súlyos pénzbírságot von maga után. (Megjegyzés. Az ukrán Külügyminisztérium közlése szerint, ha a Krím-félszigetre a beutazás az ukrán államérdek megsértése céljából történt, úgy az illető három évig terjedő szabadságkorlátozással vagy szabadságvesztéssel is büntethető. A szabálysértések ismételt, vagy csoportos, előre kitervelt szándékkal való elkövetése esetén a büntetés háromtól nyolc évig terjedő szabadságvesztés is lehet).

- Ukrajna más területein fokozott óvatosság és körültekintés ajánlott (különösen Kelet- és Dél-Ukrajnában), főképpen sötétedés után. Az utóbbi hónapokban megszorodtak a terrorfenyegetések és cselekmények, elsősorban a nagyvárosokban, jellemzően robbantás formájában. Romlott a közbiztonság, gyakrabban tulajdonítanak el gépjárművet, gépkocsiban hagyott értékeket, iratokat, a zsebtolvajlás sem ritka a zsúfolt helyeken, pl. piacokon. (Helyi sajátosság, hogy az elkövető gyakran felajánlja a dokumentumok, elsősorban az útlevél visszavásárlását.) Állampolgáraink mindenütt kerüljék el a tüntetések és általában a nagyobb csoportosulások helyszíneit.

- Terrorveszély: Kárpátalja a „kék” zónában
- Az Ukrán Nemzetbiztonsági Szolgálat (SZBU) a Krímmel határos területen és a háborús övezetben növekvő feszültség miatt közzétette a terrorveszély által leginkább veszélyeztetett régiók névsorát.
- A legkockázatosabb megyéket vörössel és sárgával, a kevésbé veszélyeseket késsel és szürkével jelölték. A legproblémásabb, azaz vörös színt Doneck és Luhanszk megye, valamint a krími határvidék kapta.
- Valamivel enyhébb besorolásban részesült és sárgával lett jelölve Zaporizsje, Odessza, Harkiv és Herszon megye. Kárpátalját az SZBU a késsel jelöltek közé helyezte. Ez azt jelenti, hogy Kárpátalja Kijev városához, illetve Kijev, Dnyipropetrovcsk, Rivne, Csernovic megyéhez hasonlóan a biztonságos régiókhoz tartozik.
- Az SZBU sajtószolgálatának tájékoztatója szerint a legbiztonságosabb besorolást kapta Lemberg, Ivano-Frankivcsk, Ternopil, Kirovográd és Poltava megye.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna>

5. Infrastruktúra, közlekedés

Az utóbbi időben, gyakori nehézséget jelentenek a Nyugat-Ukrajna közútjain utazóknak a helyi lakosok spontán útlezárásai, demonstrációi a közlekedési csomópontokon. Ezért ajánlatos részletes térkép és GPS beszerzése, ami segíthet a kerülőútvonalak kiválasztásában. Ezek járhatósága rendszerint igen rossz, ami csak lassú haladást tesz lehetővé.

Az utazási sebességet mérsékelni kell és fokozott figyelemmel kell lenni a közlekedés többi résztvevőjének váratlan manővereire is.

Indulás előtt feltétlenül ellenőrizzük a gépjármű pótkerekének állapotát, és a cseréjéhez szükséges szerszámkészlet meglétét, az ablakmosó berendezés fagyálló folyadékkal való feltöltöttségét, illetve mindenképpen teli üzemanyagtankkal kezdjük meg az utazást.

Az október 1-től május 1-ig tartó időszakban, lakott területen kívül, minden gépjármű nappali menetfénnel vagy tompított fényszóróval köteles közlekedni.

Ukrajnában nagyon magas a közlekedési balesetek száma. Ennek egyik fő oka a rossz közlekedési morál, az utóbbi években megjelent nagy, igen értékes gépkocsikból álló gépjárműpark tulajdonosi köre ugyanis gyakran „szabályokat nem ismerve” közlekedik. A magyarországi helyzethez képest a közlekedési szabályokat kevésbé tartják be, és az ukrán KRESZ is tartalmaz a magyaroktól eltérő jelzéseket. Ugyancsak érdemes vigyázni az úttest szélén általában kivilágítás nélkül közlekedő gyalogosokkal, biciklisekkel és lovas kocsikkal. Mindenképpen fokozott körültekintéssel közlekedjünk. Az utak rossz állapota is sok baleset okozója.

Forrás, további hasznos információk magyar és angol nyelven:

<http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna#d;>

http://en.wikipedia.org/wiki/Transport_in_Ukraine

6. Repülőterek

Repülőterek száma: összesen 412, ebből 7 jelentős.

Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_Ukraine;

http://en.wikipedia.org/wiki/Transport_in_Ukraine

<http://www.flyuia.com/eng/information-and-services/in-flight/kyiv-boryspil-airport.html>

<http://www.airport.kiev.ua/en/>

<http://www.ukraine.com/airport-guide/>

<http://www.gomapper.com/travel/list-of-international-airports-in/ukraine.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_Ukraine

http://hu.wikipedia.org/wiki/Kijevi_nemzetk%C3%B6zi_rep%C3%BCI%C5%91t%C3%A9r

http://hu.wikipedia.org/wiki/Borisszpili_nemzetk%C3%B6zi_rep%C3%BCI%C5%91t%C3%A9r

Repülőjáratok Budapestről napi rendszerességgel közlekednek. Lásd:

<https://wizzair.com/hu-hu/jaratok/ukrajna#/>

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

A hivatalos pénz a Hrivnya (UAH). 1 hrivnya 100 kopijkának felel meg. 1 hrivnya árfolyamtól függően kb. 11 forintnak felel meg. A városokban mindenhol vannak olyan bankok, pénzváltók, ahol eurót és dollárt egyaránt elfogadnak. Forintot csak a magyar határ közelében fekvő városokban, így Beregszászon, Ungváron, Munkácson lehet hivatalosan váltani. A nagyobb városokban a bankautomaták elfogadják a legelterjedtebb bankkártyákat.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna#b>;
<https://arfolyam.iridium.hu/UAH>

Pénzváltásra bármely ukrán városban számos lehetőség van. Kijevben bankokban, hotelekben, hivatalos váltóhelyeken és üzletekben is vásárolhatunk hrivnyát. Legyünk óvatosak az utcai pénzváltás során – magánszemélyektől pedig ne vásároljunk ukrán valutát (ez veszélyes és illegális). A valutaváltáshoz nem szükséges útlevél.

A bankkártya használatának lehetősége a nagyobb városokra és az itt található hotelekre, repterekre, éttermekre és üzletekre korlátozódik. A kártyahasználat során készüljünk fel arra, hogy elkérhetik iratainkat. A VISA, MasterCard és EuroCard típusú kártyák széles körben elfogadottak az említett helyeken, American Express, Dinners kártyákkal viszont problémákba ütközhetünk.

Készpénzfelvételi lehetőség – feltéve, hogy hrivnyára van szükségünk – minden nagyobb ukrán városban van (Kijevben, Odesszában és Harkovban amerikai dollárhoz is juthatunk). ATM-et nagy hotelekben, bevásárlóközpontokban, éttermekben és az utcákon is találhatunk. Mivel az ATM-ek billentyűzetén nem találhatók betűk, csak számokból álló kóddal vehetünk fel készpénzt. A készpénzfelvételnek díja van.

Utazási csekket fizetési célra nem fogadnak el.

A jelentősebb bankok Ukrajnában: Raiffeisen Bank Aval, Privat, Pravex Bank, Oschadny Bank, Universal Bank, Nadra Bank, Ukrsibbank, Ukrsotsbank, Ukrprombank, Procredit Bank, Unicredit Bank, Prominvest Bank, Finance & Credit Bank, Index Bank, Ukrexim Bank és UkrgasBank.

Pénzt küldeni a Western Union és a Money Gram segítségével illetve a bankok többségével lehet. Győződjünk meg arról, hogy abban a városban, ahová pénzt küldünk, létezik az általunk választott bank.

A bankok 9-10 órától 17-18 óráig tartanak nyitva 13 és 15 óra közötti ebédszünettel.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven: <http://ukraine-travel-secrets.com/ukraine-time.html>

A bankszektor kockázatai rendkívül magasak a gyenge szabályozási és felügyeleti háttér, a korábbi években tapasztalt bankcsődök és államosítások, valamint a rendkívül magas nem teljesítő hitelek aránya miatt, mely 2017 szeptemberében 70%-ot tettek ki. Az állami bankok részaránya az elmúlt évek államosítása miatt 56%-ra nőtt, míg a hazai tulajdonú bankok részaránya 13%-ra csökkent. A külföldi tulajdonú bankok aránya jelenleg 31%, melyből 6%-ot az orosz tulajdonú bankok tesznek ki.

Forrás: <https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok>

További információk angol nyelven:

Banktevékenység: www.bank.gov.ua

<http://bestofukraine.com/business/finances-banks.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/National_Bank_of_Ukraine

<http://www.streber.st/2013/08/opening-a-bank-account-in-ukraine/>

8. Egyéb

- Ukrajna telefonos országghívószáma: +380. Kijev körzetszáma: 44.
- A munkaidő általában 9-től 17 óráig vagy 10-től 18 óráig tart. A kijevi üzletek egy része 20 óráig is nyitva tart.
- A nyelvhasználatról érdemes megjegyezni, hogy Nyugat-Ukrajnában ukránul, keletebbre, illetve az ország középső és déli részén inkább oroszul beszélnek. Angolul elsősorban a nagyvárosi fiatalok tudnak. Egy kárpátaljai lakos általában legalább három-négy nyelvet ért, illetve beszél (orosz, ukrán, szlovák, magyar). Az orosz nyelv általánosan elterjedt. A határ menti területen sokan beszélnek magyarul. Nem kell kellemetlenséggel számolni, ha valaki magyarul szólal meg Ungváron, Munkácson, Nagyszőlősen, a helyi lakosok megértőek és segítőkészek.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?ukrajna>

Információkérés ukrán vállalatokról: www.ukrstat.gov.ua

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- Az első találkozón megszólításkor használjuk ismerőseink vezetéknévét és titulását – ha utóbbit nem ismerjük, a Pan (férfiaknál) és a Pani (nőknél) szavak a megfelelőek.
- Üdvözléskor a határozott kézfogás elfogadott, szemkontaktus és bemutatkozás kíséretében. Fogjunk kezet mindenkivel érkezéskor és távozáskor.
- Üzleti tárgyalásaink előtt érdemes megismerkedni ukrán partnereinkkel, ők ugyanis nem szívesen kötnek megállapodásokat olyan emberekkel, akiket nem ismernek (ne lepődjünk meg, ha üzleti megbeszélésre éttermekbe hívnak minket). Hagyjuk, hogy a másik fél váltson témát.
- Az ukrán üzletemberek általában kevésbé formális stílust követnek, mint Nyugat-Európában szokás.
- Névjegykártyánk egyik oldalán ukránul is tüntessük fel az információkat.
- Megbeszélések során ne ragaszkodjunk szigorúan a napirendi pontokhoz – ukrán partnereink ezekre csupán irányadóként tekintenek.
- Szimpátiát ébreszthetünk, ha a másik félnek minden dokumentumot a saját nyelvén biztosítunk.
- Az ukrán üzleti életben a kormányzat is szerepet játszik; az üzletkötés során gyakran előnyös, ha olyan emberekkel is kapcsolatban állunk, akik kormánysszerveknél dolgoznak.
- Ha a vacsora során nem iszunk alkoholt, hivatkozzunk egészségügyi okokra, különben gyanakvást ébresztünk magunk iránt.
- Ne fogjunk kezet küszöb fölött, ez az ukránok számára balszerencsét jelent.
- Az ajándékozás szokásos alkalma a születésnap és az ortodox karácsony; az ajándékoknak nem szükséges drágának lenniük. Vendégségbe virágot vagy szeszesített illik ajándékba vinni (csak páratlan számú virágot adjunk és kerüljük a sárga színt). Az ajándékokat általában nem csomagolják ki azonnal az ajándékozó jelenlétében.

Forrás, további hasznos információk angol nyelven:

<http://ukraine.doingbusinessguide.co.uk/the-guide/business-etiquette,-language-culture/>
http://www.tryukraine.com/society/business_culture.shtml

2. Fontosabb ünnepek

- január 1.: Újév
- január 7.: Ortodox karácsony
- március 8.: Nemzetközi nőnap
- változó dátum: Ortodox húsvét
- május 1.: Munka ünnepe
- május 9.: Győzelem napja
- változó dátum: Ortodox pünkösd
- június 28.: Alkotmány napja

- augusztus 24.: Függetlenség napja
- október 14.: Ukrajna védőinek napja

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Ukrajna#%C3%9Cnnepek>

3. Vallás, vallási szokások

Az ukránok 40 százaléka ateistának tartja magát, a vallásos állampolgárok pedig valamelyik ortodox keresztény egyházat követik. Növekvő számú a zsidó, protestáns és muszlim közösség is. Az ortodox karácsonyt január 7-én, a húsvétot pedig tavasszal ünneplik. Húsvét után a Szentháromság Napját tartják, július 6-án pedig Szent Iván ünnepét ülik (pogány időkből származó keleti szláv ünnep).

Forrás, további hasznos információk: <http://www.brighthubeducation.com/social-studies-help/122746-the-cultures-and-customs-of-the-ukraine/>

4. Történelmi áttekintés

A mai Ukrajna területén számos népcsoport élt; az ókorban szkíták is laktak, az i. e. 7. században pedig a Krím-félszigetre görög gyarmatosítók érkeztek. Ukrajna északi részén feltételezhetően már az I. században megjelentek a szláv néptörzsek, őket a III-IV. században germán törzsek, köztük a vizigótok követték.

Az V. századtól a Krím-félsziget lakossága felvette a keresztény vallást, amint Bizánc megszerezte a területet. A VII. század körül kialakuló, a mai Ukrajna keleti felét is magában foglaló Kazár Kaganátusban a zsidó vallás államvallássá lett, ezért itt jelentős zsidó telepek jöttek létre. Eközben feltehetően a 7. század körül magyarok érkeztek a területre, őket pedig a besenyők és a varégok követték. A X. századtól kezdve a szlávok hatalma erősödött. Egy 943-ban indított kalandozás során a Kubányi-síkság kazár területeit sikerült meghódítani, és végül 965-ben a sarkeli csatában megdöntötték a Kazár Kaganátust.

1019-ben Novgorod és Kijev egyesülésével létrejött a Kijevi Nagyfejedelemség, amely a Kárpátoktól egészen a Ladoga-tó partjáig terült el. Bölcs Jaroszláv nagyfejedelem felvette a kereszténységet, 1054-es halálával viszont a birodalom fénykorának vége szakadt és 1125-ben az állam kis fejedelemségekre (Novgorod, Szuzdal, Lodoméria, Halics, Vlagyimir) esett szét. A XIV. században több szomszédos állam is terjeszkedni kezdett Ukrajna felé – a század közepére Halics Lengyelországhoz, Ukrajna északi vidéke Litvániához, a kijevi patriarchátus pedig Moszkvához került (1326).

1386-ban létrejött a Jagellók által vezetett lengyel-litván perszonálunió, amely a XV. századtól mind délről, mind keletről egyre nagyobb fenyegetettségnek volt kitéve. A terjeszkedő Moszkvai Fejedelemség a század végére elfoglalta a mai Északkelet-Ukrajnát, délen a gyengülő Mongol Birodalom három részre szakadt (Kazanyi, Asztrahányi és Krími Kánság). A Krími Tatár Kánság 1475-ben a Török Birodalom hűbérese lett.

Az önálló kozák (ukrán) állam szervezése a XVI. században indult meg, de a XIX. századig sikertelen maradt. Lengyelország első felosztásakor Galícia a Habsburg birodalomhoz, 1795-ben a harmadik felosztáskor pedig Ukrajna többi része Oroszországhoz került.

A XIX. század során Ukrajna a cári Oroszország legiparosodottabb, legfejlettebb vidékévé fejlődött. 1917 végén megalakult a független Ukrán Köztársaság, amelyet 1920-ra a Vörös

Hadsereg elfoglalt, így 1922-től Ukrajna Ukrán SZSZK néven a Szovjetunió egyik tagállama lett. A mai Ukrajna nyugati vidékei az újonnan létrejött Lengyelország részévé váltak.

A sztálini rendszerben a kollektivizálás csúcsán, az első ötéves terv alatt (1928 és 1933 között) mintegy 6–7 millió ember halt meg a nagy éhínség, a holodomor során Ukrajnában, ahol a XIX. században a világon a legtöbb gabonát termelték.

A háború lezárásával Lengyelország keleti része, és Kárpátalja is az Ukrán SZSZK-hoz került, illetve 1954-ben az Oroszországi SZFSZK-tól a Krím-félszigetet az Ukrán SZSZK-hoz csatolták.

1986. április 26-án Csernobilban felrobbant az atomerőmű, aminek következményeképp a Kijevtől északra található vidékek, Fehéroroszország déli területei, valamint az oroszországi Brjanszk környéke sugárszennyezetté vált, az erőmű körül kialakított 30 km-es zóna lakóit evakuálták.

Ukrajna 1991. augusztus 24-én kiáltotta ki függetlenségét, amelyet a december 1-jén megtartott választáson az ukránok többsége támogatott. Az országban azóta többpártrendszer működik. Még ugyanebben az évben kisebb konfliktus alakult ki Ukrajna és Oroszország között a Krím hovatartozásáról. 1994-ben Bill Clinton amerikai és Leonyid Kravcsuk ukrán elnök egyezményt kötött Ukrajna nukleáris fegyvereinek leszereléséről. Ugyanebben az évben Ukrajna, Oroszország, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia aláírták a budapesti egyezményt az ország területi integritásának védelméről.

2004-ben Leonyid Kucsma elnök bejelentette, hogy nem indul az elnökválasztásokon. Két jelölt mérkőzött meg, Viktor Janukovics, aki mind Kucsma, mind Oroszország támogatását maga mögött tudhatta, illetve Viktor Juscsenko, aki a nyugatra nyitás politikáját képviselte. A lezajlott választások hivatalos eredményei szerint kis többséggel Viktor Janukovics győzött, ám a keleti régiókban történt választási csalások és megfélemlítések okán az ellenzék hívei tüntetésekre kezdtek Kijev utcáin, új választásokat követelve („narancsos forradalom”). Az alkotmánybíróság végül megsemmisítette a választási eredményeket. A győztes forradalmat követően a nyugati orientáltságú Viktor Juscsenko vált Ukrajna elnökévé.

Viktor Janukovics 2006-ban, négy hónapos politikai válság után lett Ukrajna miniszterelnöke, de csak rövid ideig maradt a posztján, miután a 2007-es választásokat ismét a narancsos forradalmat vezető pártok nyerték, és így Julija Timosenko alakíthatott kormányt. Viktor Janukovics a Régiók Pártjának színeiben 2010-ben a szavazatok több, mint 48 százalékaival megnyerte az ukrán elnökválasztást. 2011. augusztus 5-én Julija Timosenkót letartóztatták hivatali hatalommal való visszaélés miatt és a bíróság elé állították. A bíróság október 11-én 7 év börtönre ítélte a 2009-es orosz-ukrán gázvitát lezáró, Vlagyimir Putyinnal kötött szerződés miatt.

2013 novemberében tüntetések kezdődtek Kijev főterén, a Majdanon, az Euromaidan ellenzéki csoport szervezésében. 2014. február közepén a tüntetés a tüntetők és a rendfenntartó erők közötti véres összecsapásokká eszkalálódott. A tüntetések Nyugat-Ukrajna több városára is áttértek. Február 22-én a parlament bizalmatlansági szavazás után felmentette Janukovicsot, majd elfogadott egy új törvényt, melynek értelmében kiengedték a börtönből Julija Timosenkót is. Janukovics később elmenekült az országból Oroszországba. 2014. február 26-án Putyin rendkívüli katonai gyakorlatot rendelt el az

orosz hadsereg harckészültségének ellenőrzésére az Ukrajnával határos területeken, majd a Krím-félszigetet Oroszországhoz csatolta.

(Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Ukrajna_t%C3%B6rt%C3%A9nelme)

A Krím-félsziget orosz megszállását követően a kelet-ukrajnai helyzet eszkalálódott, áprilistól kezdve pedig az ukrán kormánycsapatok és a felkelő alakulatok összecsapásai Donyeck, Luhanszk és Harkov környékén állandósultak. Az ellenállás gyorsan kiszélesedett, majd a kijevi kormányzat terrorellenes műveleteire válaszul a szeparatisták vezetői 2014. május 11-én, Új-Oroszország néven kikiáltották a kelet-ukrán területek függetlenségét. (Forrás: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26248275>)

A 2015. február 15-ei második minszki megállapodás keretében az orosz, a francia és az ukrán elnök, valamint a német kancellár abban állapodott meg, hogy február 15-én 0 órakor tűzszünet lép életbe Kelet-Ukrajnában, majd pedig kivonják a nehézfegyverzetet és Ukrajnában alkotmányreformot hajtanak végre. (Forrás:

<http://www.theguardian.com/world/2015/feb/12/ukraine-crisis-reports-emerge-of-agreement-in-minsk-talks>, a részletekért lásd: <http://www.origo.hu/nagyvilag/20150212-rengeteg-kerdest-vet-fel-az-uj-minszki-megallapodas.html>) A tűzszünet ellenére továbbra sem mérséklődött az oroszbarát lázadók offenzívája Kelet-Ukrajnában. Február 18-án a kelet-ukrajnai oroszpartí szakadók elfoglalták Debalcevét, a két fővárosukat, Donyecket és Luhanszkot összekötő vasútvonal fontos csomópontját. (Forrás: <http://www.theguardian.com/world/2015/feb/18/ukraine-debaltseve-troops-withdraw-fighting-rebels-russia>)

Ukrajna a háború kezdete óta igen jelentős katonai segítséget kap számos nyugati országtól is, mind kiképzés, mind felszerelés tekintetében, bilaterális és multilaterális keretek között egyaránt. A háború kitörésétől kezdve 2016 júniusáig Ukrajna összesen 18 országtól több mint 160 millió dollár értékben kapott katonai felszereléseket. A legnagyobb hozzájárulók között van az Egyesült Államok, Kanada – a két országtól kapott támogatás az összes hozzájárulás 80%-át teszi ki, 117,5, illetve 23,6 millió dollár értékben. A harmadik helyen Lengyelország áll, 5,4 millió dollárnyi felszereléssel, a negyedik pedig az Egyesült Királyság, 4,9 millió dollárnyi katonai segéllyel. Ami a kiképzés terén nyújtott segítséget illeti, az Egyesült Államok által vezetett Joint Multinational Training Group Ukraine 2020-ig folytatta az ukrán fegyveres és biztonsági erők ki- és továbbképzését a nyugat-ukrajnai Javorivben. A misszióhoz Kanada mellett több európai ország is hozzájárul, így Lengyelország, Nagy-Britannia, Litvánia és Észtország is. Kanada 2017 márciusában döntött úgy, hogy további két évvel meghosszabbítja a 2015 óta működő kiképző misszió mandátumát. (Forrás: <https://svkk.uni-nke.hu/document/svkk-uni-nke-hu-1506332684763/svkk-elemzesek-2017-5-a-2017-januar-vegi-kelet-ukrajnai-eszkalacio-politikai-es-hadmuveleti-hattere-racz-a-1.original.pdf>)

A kelet-ukrajnai háborúnak az ENSZ jelentése szerint már 10 ezer halálos áldozata van, köztük mintegy 2500 civil, a sebesültek számát 23 ezerre teszik. (Forrás: <https://ujsoz.com/velemen/allohaboruva-valt-a-kelet-ukrajnai-konfliktus>)

A 2013 novemberében Janukovics által visszamondott társulási szerződést az Európai Unióval végül 2017-ben aláírták. Porosenko és az ukrán kormány az elmúlt öt évben folyamatosan igyekezett hitet tenni az Európai Unió és a NATO mellett (az ezirányú külpolitikai irányvonal mellett) elköteleződést 2019 elején az ukrán alkotmányba is

belefoglalták), a fokozatosan elhidegülő orosz kapcsolatokkal egyidőben pedig az Egyesült Államokkal igyekeztek minél jobb, szorosabb kapcsolatokat kialakítani. Az európai uniós (és NATO) csatlakozás ugyanakkor öt év elteltével sem került közelebb Ukrajnához, ma sem tűnik reálisnak, hogy a közeljövőben Ukrajna az EU tagja legyen. A 2019-es elnökválasztások kampányában Petro Porosenko ígéretet tett, hogy megválasztása esetén Ukrajna 2023-ban benyújtja kérvényét az EU-s tagságra vonatkozóan. Porosenko 2014-es megválasztását követően még arra tett ígéretet, hogy rendezzi a viszonyt Oroszországgal, ugyanakkor ma már egyértelműen látszik, hogy az ukrán elnök és Moszkva között kibékíthetetlen a viszony: a 2018 őszén történt kercsi incidens óta gyakorlatilag teljesen leálltak a kétoldalú diplomáciai kapcsolatok, miközben a moszkvai álláspont szerint a Kreml már nem szeretne beleszólni az ukrán választási kampányba, ezért megvárják a májusi voksolás eredményét. A korábban megkötött orosz-ukrán barátsági szerződést Kijev 2018 őszén egyoldalúan felbontotta, az április 1-jén, éppen a választások másnapján vesztí majd hatályát az ukrán döntés értelmében. (Forrás: https://kki.hu/assets/upload/20_KKI_elemzes_UA_190327.pdf) A 2019-es ukrán közvetlen elnökválasztás első fordulóját 2019. március 31-én tartották. Volodimir Zelenszkij elnökjelöltként az első helyet szerezte meg a 2019-es ukrán elnökválasztás első fordulójában. Majd a második forduló a szavazatok nagy többségével megnyerte. 2019. május 20-án lépett hivatalba. (Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Volodimir_Olekszandrovics_Zelenszkij) Az orosz-ukrán konfliktusról: http://en.wikipedia.org/wiki/2014_Crimean_crisis http://en.wikipedia.org/wiki/2014_Russian_military_intervention_in_Ukraine <http://www.abc.net.au/news/interactives/ukraine-conflict-in-maps/> <http://www.aljazeera.com/news/europe/2014/03/timeline-ukraine-political-crisis-201431143722854652.html> <http://www.bbc.com/news/world-europe-26463731> <http://www.cbsnews.com/ukraine-crisis/>

5. További hasznos információk

Wikipedia: http://hu.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Ukr%C3%A1n_kult%C3%B3ra

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Ukrainian_culture

<http://www.ukraine.com/culture/>

<http://www.everyculture.com/To-Z/Ukraine.html>

<http://bestofukraine.com/culture.html>

<http://www.intercultures.ca/cil-cai/ci-ic-eng.asp?iso=ua>

<https://www.kyivpost.com/>

<https://www.ukrinform.net/>

<http://un.ua/eng/>

<http://uatoday.tv/>

A Világbank adatbázisa angol nyelven: <http://data.worldbank.org/country/ukraine>

Külgügyminisztérium: <http://mfa.gov.ua/en>

Belügyminisztérium: <https://mvs.gov.ua/en/>

Kijevről:

<http://www.kiev.info/>

<http://www.tripadvisor.co.hu/Tourism-g294474-Kiev-Vacations.html>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Kiev>
http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Kiev
<http://www.lonelyplanet.com/ukraine/kyiv>

Az ország politikájáról:

Az ország kormányzati honlapja angol nyelven: <https://www.kmu.gov.ua/en>

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Ukraine

http://en.wikipedia.org/wiki/Political_parties_in_Ukraine

http://en.wikipedia.org/wiki/Government_of_Ukraine

A válság kronológiája:

<http://ukraine.csis.org/>

Freedom House: <http://www.freedomhouse.org/country/ukraine>

A BBC Ukrajnáról: <https://www.bbc.com/news/topics/crr7mlg0d21t/ukraine-conflict>,
<https://www.bbc.com/news/world-europe-18010123>

Az ország földrajzáról:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Ukraine

Worldatlas.com:

<http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/europe/ukraine/ualand.htm>

BBC: <http://www.bbc.com/news/world-europe-18010123>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Ukraine

http://en.wikipedia.org/wiki/Modern_history_of_Ukraine

Kézirat lezárva: 2020. április

További információ:

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság

Telefon: + 36 1 474 5147

E-mail: intdept@mkik.hu